

LEGENDA

- ☒ CERKVA
- ☒ KAPELA
- ☒ POKOPALIŠČE
- ☒ GRAD
- ☒ SPOMENIK
- ☒ I RAZPREDNI STOLP
- ☒ ŠPORTNO LETALIŠČE
- ☒ JAMA
- ☒ PLANINSKI DOM
- ☒ MUZEJ
- ☒ NARAVNA ZNAMENITOST
- ☒ DRŽAVNA MEJA
- ☒ LJBKINA POT - GREBENSKA
- ☒ LJBKINA POT - DOLINSKA
- ☒ ZANIMIVOST

0 500 1000 2000 m

1 : 55 000

© KARTOGRAFIJA

pod Ljubkina

Ljubkina pot je čezmejna literarna pot poezije in enakopravnosti po življenjskih, umetniških in zgodovinskih postajah Ljubke Šorli in drugih avtoric, ki so zaznamovale Goriško. Pot je posvečena pisateljicam, ki jih le redko najdemo literarno-zgodovinskih zapisih in v učbenikih.

Ljubkina pot je nastala na pobudo Forum slovenskih kultur in Kulturnega centra Lojze Bratuž ter združuje evropski pobudi Kulturnih poti Sveta Evrope in Evropske prestolnice kulture EPK GOI 2025 Nova Gorica – Gorica.

Interreg Italia-Slovenija logo and other project logos.

1. TOLMIN, Klanec 10

Klanec, srečni kraj otroštva
Rojstna hiša pesnice Ljubke Šorli.

↑ Nadm. višina: 171 m → Razdalja do naslednje točke: 570 m

Pesnica Ljubka Šorli se je rodila 19. februarja 1910 v Tolminu strojarju Luki in Alojziji, rojeni Mliakar, doma iz Bače nad Podbrdom. Osnovno šolo je obiskovala najprej na Jesenicah, kamor se je družina umaknila med prvo svetovno vojno, nato v Tolminu, kjer je leta 1923 zaključila meštansko šolo.

2. TOLMIN, Brunov drevored 1

Zemljica Tolminska, Bog te živi!
V tej hiši je Ljubka Šorli preživela mladost.

↑ Nadm. višina: 198 m → Razdalja do naslednje točke: 1.080 m

Ljubka Šorli je v letih 1923–1925 obiskovala trgovsko šolo v Gorici in se nato zaposlila v domači trgovini, ki jo je odprla njena mati po prvi svetovni vojni. Nanjo je namreč padlo breme družine (tri hčere), saj se je oče vrnil iz vojne bolan in je umrl leta 1925. Pesnica je odraščala v narodnozavzemnem in kulturnem okolju: sodelovala je v kulturnih in prosvetnih organizacijah, v župniji je nadomeščala organista in vodila dekliški zbor.

3. TOLMIN, Pokopališče pri svetem Urhu

... sveti Urh pokojne z Bogom veže ...
V poeziji Ljubke Šorli se pogosto srečujeta svetova živih in mrtvih.

↑ Nadm. višina: 198 m → Razdalja do naslednje točke: 1.080 m

V poeziji Ljubke Šorli so poleg ljubzenskih, pokrajnisko-razpokoženjskih in domovinskih pesmi pogoste tudi religiozne. Pesnica zaupa v krščansko načelo ljubezni kot pogoj za najvišje humanistične vrednote: mir, svoboda, sprava.

4. TOLMIN, pri sotočju Soče in Tolminke

Vsa za dragulji je posuta / Soča razigrana
V poeziji Ljubke Šorli narava oživi skozi pesnična doživetja. Ljubka Šorli je v mladih letih zahajala na sotočje Soče in Tolminke. Obe reki je opevala v mnogih pesmih. Z motivi narave je izražala lastna razpoloženja ter ljubzenska, domovinska in religiozna doživetja.

5. MENGORE

Kako je stara Mengor zgodovina ...
V pesmih Ljubke Šorli je odmevala boleča zgodovina Tolminske.

6. KOJSKO, nekdanja pošta

Sredi Brd, blagoslovljene dežele vina ...
Tukaj je Alma Karlin, prva slovenska svetovna popotnica, obiskovala svojo teto.

Alma Karlin (1889–1950) je bila svetovna popotnica, ki je vtise s svojih potovanj preoblikovala v uspešne romane in potopise. Na svoje prvo potovanje se je odpravila leta 1914, njeno najpomembnejše potovanje pa je potekalo med letoma 1919 in 1928. Pred vojno je kratko obdobje bivala tudi v Gorici, skupaj z mamo Vilbaldo, kamor sledila svoji učiteljici Jezikov gospice Pervanje-Kotalik. Večkrat sta se s sorodniki odpravili k mamini svakinji in Almini teti Ernestini, ki je bila predstojnica pošte v Kojškem.

↑ Nadm. višina: 249 m → Razdalja do naslednje točke: 13.650 m

7. SOLKAN, Šolska ulica 20

Srečna bodi mi, goriška domovina ...
Prva slovenska romanopisarka.

Pavlina Pajk (roj. Doljak) (1854–1901), prva slovenska romanopisarka, se je rodila v Pavli v Italiji materi Pavlini Milharčič in očetu Josipu Doljaku. Po smrti obeh staršev se je preselila k stricu v Solkan, kjer se je šele pri šestnajstih letih začela učiti slovensko in se udeleževala kulturnega življenja v solkanski čitalnici. Bila je ena izmed najbolj priljubljenih in branih avtoric svojega časa. Svojo izjemno uspešno pisateljsko pot je začela kot gojenka uršulinske šole v Gorici. Po poroki v goriški stolnici je zapustila Goriško, svojo ljubezen do nje pa je strnila v svojih verzih.

8. NOVA GORICA, Erjavčeva ulica

Pesem gre ... V daljave in bližine / spremlja jo ljubeče misel moja.
Doprsna kipa Ljubke Šorli in Lojzeta Bratuža.

Ob doprsem kipu Ljubke Šorli, delu kiparke Milene Brantelje, se tudi spomenik njenega moža Lojzeta Bratuža. Življenje in delo obeh je postalo simbol upora primorskih Slovencev proti fašizmu.

9. KOSTANJEVICA, Škrabčeva ulica 1, Nova Gorica

Na očarljivem hribočku, ki ga obdajajo vinogradi in sadovnjaki ...
Spokojnost Kostanjevice je navdihovala tudi Marie von Egger, eno izmed najpopularnejših avtoric avstrovske monarhije.

↑ Nadm. višina: 90 m → Razdalja do naslednje točke: 1.260 m

10. GORICA, Ulica Ugo Foscolo 16 (Via Ugo Foscolo, 16)

Koliko snovani za dni bodoče ...
Dom Ljubke Šorli in njenih otrok. Lojzke in Andreja Bratuža.

Otroka Ljubke Šorli in Lojzeta Bratuža sta postala pomembna člana slovenske narodne skupnosti na Goriškem. Lojzka Bratuž (1934–2019) je bila slovenska literarna zgodovinarica, jezikoslovka in kulturna delavka. Andrej Bratuž (1936–2011) pa profesor na slovenskih šolah, politični delavec, publicist in skladatelj. Leta 2007 je predsednik italijanske republike oba postčil z visokim državnim odklovanjem »komendantarja Republike Italije».

11. GORICA, Ulica Montesanto 23 (Via del Monte Santo, 23)

Na novo pot s seboj si me povabil
V tej hiši sta po poroki, med letoma 1933 in 1936, živela Ljubka Šorli in Lojze Bratuž.

Ljubka Šorli se je leta 1933 poročila z Lojzetom Bratužem (1902–1937), učiteljem, zborovodjo, organistom in skladateljem. V tej hiši sta se jima rodila hči Lojzka (leta 1934) in sin Andrej (leta 1936).

12. GORICA, Placuta 18 (Riva Piazzuta, 18)

Spet se čez polja, kakor pesem ptice, glasijo zvoki naše govornice
V tej hiši, zgodovinskem sedežu katoliških Slovencev, je Ljubka Šorli poučevala violino.

↑ Nadm. višina: 87 m → Razdalja do naslednje točke: 1.090 m

13. GORICA, Verdijev korzo 17 (Corso Giuseppe Verdi, 17)

Evo vam mile, drage Slovenke, list ...
Učiteljskiše, kjer se je šolala prva slovenska literarna urednica Marica Nadišček Bartol.

14. GORICA, Ulica Favetti 5 (Via Favetti, 5) (nekdanji hotel Pri zlatem angelu)

Dajte nam prosto pot individualnega razvika ...
Na tem mestu je stal hotel, kjer je predavala Zofka Kveder, prva slovenska poklicna pisateljica.

15. GORICA, Verdijev korzo 17 (Corso Giuseppe Verdi, 17)

Veseli se vigradi goriški grad ...
Trgovski dom, kulturno središče slovenstva v začetku 20. stoletja, tu se je Ljubka Šorli učila violine.

16. GORICA, Drevored 20. septembra 85 (Viale XX. Settembre, 85)

Tukaj smo! Tu hočemo ostati!
Kulturni sedež katoliških Slovencev

Ljubka Šorli je v pesmi vključevala motiviko rodnega Tolmina in njegove okolice, Goriških brd, Krasa, Beneške Slovenije in Kanaiske doline. Za pesnico ima ima poseben pomen vera, h kateri se zateka s svojo bolečino. Pisala je tradicionalno liriko, pogosto sonet, z jasnim in izrazito melodničnim jezikom. Številne njene pesmi so uglasili Lojze Bratuž, Vinco Vodopivec in drugi.

17. GORICA, Ulica Rabatta 15 (Via dei Rabatta, 15)

Naj zraste na tej zemlji rod junaških žena.
Rojstna hiša Gizele Belinger Ferjančič, prve urednice slovenske ženske revije na Goriškem

Gizela Belinger Ferjančič (1887–1976) je v Gorici zaključila učiteljskiše in urejala ženski list *Slovenka* (1922–23) ter objavljala tudi v drugih revijah. Bila je ustanovna članica goriškega Splošnega ženskega društva. Objavila je več priložnikov: *Materinstvo*, *Vzorna gospodinja* in *Nova kuharica*. Pomembni so tudi njeni spisi o vzgoji otrok in mladostnikov, ki jih je objavila v knjigah *Telesna vzgoja otrok* in *Duševna vzgoja otrok*.

18. GORICA, mestno pokopališče

In grob bo nama zadnje bivališče ...
Družinski grob družine Šorli-Bratuž

Pesniško delo in življenje Ljubke Šorli so trajno zaznamovale posledice prve svetovne vojne, begunstva, italijanske zasedbe, fašističnega zatiranja in povojna skrb za slovensko manjšino v Italiji. Umrla je 30. aprila 1993, stara trinosemdeset let. Ob njej so pokopani mož Lojze Bratuž (1902–1937), ki mu je pesnica posvetila sonetni venec *Venec spominčič možu na grob* (1957), hči Lojzka (1934–2019) in sin Andrej (1936–2011).

19. GORICA, mestno pokopališče

In grob bo nama zadnje bivališče ...
Družinski grob družine Šorli-Bratuž

20. PODGORA/PIEDIMONTE, župnijska cerkev sv. Justa

Zaman v slovo si zadnje pesem čakal ...
Trg, poimenovan po Lojzetu Bratužu, možu Ljubke Šorli

Ljubka Šorli je leta 1957 v samozaložbi izdala sonetni venec *Venec spominčič možu na grob* z akrostihom Lojzeta Bratuža. V njem izpoveduje svojo popolno zavezanost neumrljivi ljubezni do moža in tolažbo vere ter simbolno nakazuje pomen moževe nasilne smrti za slovenski narodni obstoj.

21. PODGORA/PIEDIMONTE, Ulica IV. novembra 32 (Via IV Novembre, 32)

Ni za sveto stvar težko umreti ...
Spominska plošča Lojzetu Bratužu, možu Ljubke Šorli

Lojzeta Bratuža, moža pesnice Ljubke Šorli, so zaradi zavednega slovenstva fašisti preganjali in večkrat zaprli. 27. decembra 1936 so ga po maši v Podgori, pri kateri je njegov zbor pet slovenske pesmi, fašisti prisilili, da je popel strojno oboje, pomešano z bencinom. Po hudih mukah je umrl 16. februarja 1937. Za pogreb, napovedan za 18. februar, so se spontano zbirali številni ljudje od vspevsod, zato so se oblasti zdale in pogreb prestavile na naslednje jutro. Potekal je pod policijsko stražo, v najvišjem krogu.

22. VOLČJA DRAGA, železniška postaja

Sunkoma se je bližal veter ...
V tej hiši je živela pesnica in pisateljica Anica Žemlja (psevdonim Goričanka), ena izmed prvih slovenskih pravljikark.

Anica Žemlja (1875–1922) je bila pesnica in pisateljica, ki je veliko del objavila pod psevdonimom *Mira Mokriška*. Med letoma 1907 in 1915 je živela v Volčji Dragi, ki je počitlica sprejeta, v tem času je bila ustvarjalno na višku svojih moči. Ko se je morala vrniti v Ljubljano, ni mogla pozabiti lepini dni na Goriškem. Objavljala je v revijah *Slovenka* ter *Dom in svet*. Pisala je tudi pravljice, bajke in pesmi za otroke. Skupaj z Ludmiljo Prunk je objavila zbirko *Pravljice* (1913).

23. ZDRAVŠČINA/POGGIO TERZA ARMATA

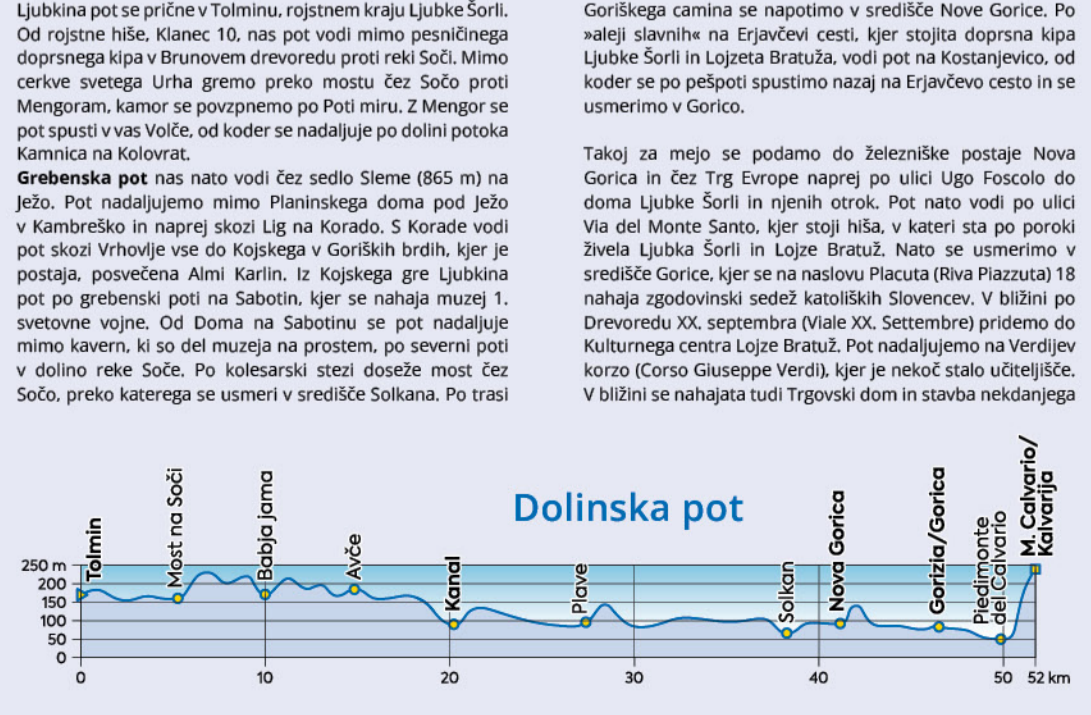
Skizo trpljenje nas žlahtni usoda. Ena misel je, en klic: Svoboda.
Spomenik v verzi Ljubke Šorli, ki so odgovor mučiteljem v fašističnem taborišču

Ljubko Šorli so fašisti leta 1943 zaradi narodnega delovanja in zvez z družino Janka Premra aretirali. Najprej so jo mučili in zasliševali v Trstu, nato pa je bila več mesecev zaprta v taborišču Zdravščina pri Gorici. Njen odgovor mučiteljem je v italijanski in slovenski izklesan na spominski plošči taborišča.

24. ROMJAN/VERMEGLIANO, Ulica Capitello 8 (Via del Capitello, 8)

Mnogokdaj od knjig in zvezkov rad na travnik bi zdrel ...
Osnovna šola Ljubke Šorli, šola s slovenskim učnim jezikom

Ljubka Šorli je od leta 1948 kot učiteljica delovala v mnogih goriških vaseh (Ronke, Gabrje, Mirnik, Skrijelovo, St. Maver, Pemva, Podgora, Steverjan) in od leta 1967 do upokojitve 1975 v Gorici. Z revijalnimi objavami svoje otroške literature je skušala slovenskim otrokom privzgojiti ljubezen do domovine in slovensčine, spoštovanje vrednot in življenja. Leta 1983 je izšla zbirka *Veseli ringaraja*, leta 2024 pa *Pesnice z razglednic*.

hotela Pri zlatem Angelu v ulici Via Carlo Favetti. Ljubkina pot nas pelje po Corsu Italia do železniške postaje Gorizia Centrale, od koder se lahko levo po Tržaški ulici (Via Trieste) podamo na mestno pokopališče, kjer sta pokopana Ljubka Šorli in Lojze Bratuž. Od železniške postaje pot nadaljujemo na desni, na most čez Sočo v Podgori/Piedimonte. Na Ulici IV. novembra (Via IV. Novembre) se nahaja spominska plošča Lojzetu Bratužu, malo naprej pa cerkev sv. Justa. Nedaleč od spominske plošče zavijemo levo v ulico Via Scipio Slataper in pot nadaljujemo naprej po ulici Via del Monte Calvario. Po uhojeni stezi in lokalni cesti se mimo treh križev povzpomo do obeliska na vrhu Kalvarije, od koder je eden najlepših razgledov na Gorico in Novo Gorico. Pri obelisku se Ljubkina pot zaključí.

Dolinska trasa Ljubkine poti se prav tako prične pri pesnični rojstni hiši v Tolminu, a nas vodi po dolini Soče. Najprej se usmerimo ob reki Tolminki do mostu, nato pa nas pot vodi po novi kolezarski stezi do Mosta na Soči. V središču kraja se povzpomo po lokalni cesti v zaselek Drobnočnik in naprej skozi Gorenji Log proti Avčam. Na tem delu poti je edini težji prehod na poti skozi grapo potoka Vogršček, mimo Babje jame. Vse do Avč nas pot vodi gor in dol po ozki stranski cesti ali kolovozu, nato pa sledi rahel spust po cesti proti Kanalu. V središču Kanala prečkamo Sočo čez znameniti kamniti most in se usmerimo po lokalni cesti proti Anhovertu. Skozi Plave dosežemo novo kolezarsko stezo ob reki Soči, ki nas pripelje do priključka na grebensko smer Ljubkine poti pod Sabotinom.